

Muhaste zime in turnosmučarske muke

Zederhaus

Časi so pač taki, da se ne cedita med in mleko. Celo snega ni kaj prida zadnja leta. Pa vendar, ga bo letos prinesel genovski ciklon ali bodo to mrzle sape severa, se sprašujemo turnosmučarski navdušenci. Vprašanje za milijon dolarjev. Od odgovora je odvisno, kam bo romal turni smučar v iskanju snega kot ovca za pastirjem.

V pretekli sezoni (PV 12/2011) smo tako ponujali Dolomite, ki pa so ostali pretežno poprasto suhi. Skoraj zago-tovo – v suhoparnem jeziku statistike: z veliko verjetnostjo – pa se snežni milijon vsako leto skriva v Zederhausu. Dobi ga namreč tako s severa kot z juga, gre za področje v nekakšni presečni množici zračnih mas, ki odlagajo belo obilje. Zederhaus se nahaja na

južni strani Nizkih Tur v podskupini Radstädter Tauern (Radstadske Ture).

Nekaterim našim turnim smučarjem je že poznan, vendar verjamem, da bo sistematičen pregled v tem zapisu dobrodošel tudi tistim, ki so ga že obiskali. Možnosti za ture je obilo, v nekaj letih obiskovanja je težko opraviti vse zanimive turne smuke tega sicer majhnega področja.

Besedilo: Tomaž Hrovat

Zederhaus

Lungau je najjužnejša pokrajina avstrijske zvezne dežele Salzburg in velja za salzburško Sibirijo. In znotraj tega je slepa dolinica, ki je njen hladilnik – to je Zederhaus. Zederhaus je bil do zgraditve turske avtoceste pozabljeno zakotje, z odprtjem najdaljšega predora na avtocesti (Tauerntunnel) pa je lahko prometno dostopen tako s severa kot z juga. Avtocestno telo predstavlja poleg tranzitne prednosti tudi precejšen tujek v idilični dolinici, vendar lokalna skupnost kljub temu uspešno upravlja z lokalnim naravnim parkom Riedingtal. Park obsega 36 kvadratnih kilometrov

Pogled na Weißeck s ture na Labspitze

Foto: Tomaž Hrovat

severnega dela Zederhaus, kjer se skrivajo najlepši turni smuki. Najvišji vrh parka je Weißeck, 2771 m, ki je obenem tudi najbolj zaželen in najbolj zahteven turnosmučarski cilj.

Zederhaus šteje dobrih tisoč duš, dodatna četrtna postelj pa je na razpolago turistom, povečini ravno turnim smučarjem. Osrednja turnosmučarska postojanka v razpotegnjenem obcestnem zaselku brez vaškega jedra je nedvomno gostilna Kirchenwirt (nasproti cerkve). Njen lastnik Peter je razvil pravi turnosmučarski turizem. Gore pozna kot svoj žep, in ko ga vidiš smučati, mimogrede podvomiš v svoje sposobnosti tega početja. Nekaj sto metrov dalje se ob cesti nahaja konkurenčna gostilna Jägerwirt. Tamkajšnji gostilničar mi je ostal v posebno prijaznem spominu, ko mi je na vprašanje o zgodnjem zajtrku dobrovoljno in brez cinizma odvrnil: "Ni problema, samo povejte, kdaj bi ga želeli. Lahko tudi ob treh zjutraj, če vam ustreza." Poleg gostiln je na razpolago še več privatnih namestitev in kmečkih turizmov. Prav za turne smučarje so oblikovali posebno enotno cenovno ponudbo prenočišč, ki vključujejo zgodnji zajtrk in čaj za na pot.

Za nas je Zederhaus sicer dosegljiv tudi kot enodnevni turnosmučarski

izlet, saj ga iz Ljubljane dosežemo v dobrih dveh urah avtomobilske vožnje. Ob visokih cenah goriva, stroških predora in vinjete je to sicer precej zabeljeno, zato si je smiselno privoščiti dvo- ali večdnevno turo. Saj ne da je ceneje, strošek na enoto je manjši. In enot, torej turnih smukov, je več. To pa je tisto, kar šteje.

Vzpon na Weißeck - krnica V peklu
Foto: Tomaž Hrovat

Planina Aigneralm
Foto: Tomaž Hrovat

Nad jezerom Schlierensee se dviguje markantni Riedingspitze, 2266 m. Foto: Tomaž Hrovat

Vzpon skozi krnico V peklu, desno pobočja Weißecka Foto: Tomaž Hrovat

In kar je v Zederhausu morda najzanimivejše – sezona traja praktično pol leta! Z istega izhodišča imamo namreč idealne možnosti za zgodnje zimsko ogrevanje, za ture, ki zahtevajo dobro uležan marčevski firn, in na koncu tiste v skritih krnicah, kjer sneg obleži pozno v pomlad.

Pregled turnih smukov

Osnovno izhodišče je zaselek Wald oz. skrajna točka lokalne ceste, ki se nadaljuje iz Zederhausa proti severu in konča z obračališčem točno pod južnim vstopom v turski avtocestni predor. Zelo nenavadno izhodišče. Skratka, tudi če prihajamo prvič in v jutranjem mraku, je nemogoče zaiti. Parkirišče je prostorno in udobno. Glavnina turnih smukov se nahaja v podkvasti dolini potoka Kesselbach, ki jo dosežemo od izhodišča proti desni. Najlažji turni smuk poteka z Aignerhöhe, 2104 m, ki pa ga lahko malce zabelimo z nadaljevanjem na Stampferwand, 2342 m, ali na Taferlnock, 2375 m.

Drugi lažji turni smuk je na nasprotni strani doline s Schöpfung, 2143 m. Odlikujejo ga več možnosti spusta in navadno odlične snežne razmere. Schöpfung v resnici niti ni pravi vrh, temveč nekakšna rama pred zahtevnejšim Kleines Mosermandlom, 2538 m, ki pa ga dosežemo iz krnice Urbankar. Če so njegove strmine plazovite, lahko nadaljujemo čez strmo škribino do Schliererspitze, 2402 m.

V dolini imamo še lep turni smuk z Labspitze, 2222 m, ki pa je v spodnjem delu orientacijsko malce zahtevnejši. Od planine Neuseßwirtalm moramo

Vršno pobočje Schöpfiga Foto: Tomaž Hrovat

INFORMACIJE

Kako do izhodišča: Ljubljana–Zederhaus, 200 km, dve uri vožnje. Peljemo se skozi karavanški predor proti Salzburgu. Z avtoceste skrenemo takoj za predorom Katschberg in namesto proti St. Michaelu zavijemo levo proti Zederhausu (20 km lokalne ceste). Skozi Zederhaus zapeljemo naravnost naprej do parkirišča Wald na koncu ceste. Zadnji del ceste je včasih zasnežen ali poledenel, vendar ni strm.

Vodnika: Skitourenführer Österreich, Band I, Alpinverlag, 2009; Tourenführer Naturpark Riedingtal, TVB Zederhaus, 2005.

Spletne povezave: <http://www.naturpark-riedingtal.at/>, <http://skitouren.perfectmedia.at/de/03.html>, <http://www.zederhaus.at/>, <http://vimeo.com/22782560>, <http://vimeo.com/10470538>.

Zemljevida: WK 202 Radstädter Tauern-Katschberg-Lungau, Freitag&Berndt, 1 : 50.000; Lungau-Radstädter Tauern, Kompass, 1 : 50.000.

Krnica Ōdenkar Foto: Tomaž Hrovat

poiskati prehod desno preko potoka in skozi strm gozd, nato pa po lepih kontah na vrh. Tura tehnično ni zahtevna, je pa manj obljudena kot ostale.

S parkirišča se lahko podamo naravnost v Riedingtal v primeru, da je naš cilj Großes Mosermandl, 2680 m, ki pa je zahtevnejša trofeja. Priporočljiv je obisk v pomladanskih mesecih, gornje vesine so namreč strme in izpostavljene plazovom. Definitivno bi bila to najmarkantnejša tura v dolini, če ne bi bilo sosednjega Weißecka, 2771 m, ki je doživetje zase. Na Weißeck se odpravimo s parkirišča (tako na levo stran potoka) čez Felskarspitze, 2506 m, ki je sicer tudi hvalevredna samostojna tura.

Zadnjo spomladansko turo na odmaknjeno Jägerspitze, 2508 m, je smiselno izvesti, ko je cesta mimo planine Schliereralp že kopna, tako da si dostop lahko skrajšamo z gorskim kolesom.

Za ljubitelje res odmaknjenih kotičkov priporočam še Balonspitze, 2485 m, do katere dostopimo (dobesedno) od vaške cerkve v Zederhausu.

Če boste opravili vse zgoraj navedene turne smuke, se lahko štejete za solidnega, a še zdaleč ne popolnega poznavalca Zederhausu!

V posamičnih opisih v prilogi bomo predstavili štiri tipične, a po značaju raznolike turne smuke v Zederhausu. Kdor se bo navdušil, bo kasneje zlahka sam nadaljeval raziskovanje tega prijetnega turnosmučarskega področja.